

Keskeny kötés

A felügyelőtanár megáll a kapunál, megkérdezi, bejőjjön-e velem. Nem szeretném. Azt mondja, akkor megvár kint. Megköszönöm. Lazítok a karórám szíján, a fekete bőr alatt izzad a csuklóm. Két hónapja kaptam anyától, a tizennegyedik születésnapomra. Azt mondta, férfikorba léptem, egy férfinak pedig legyen karórája. Ma van rajtam másodszer. Megigazítom a gallérom, a nadrágomról képzelt szövst söprök le. Jobb kezemben virág, Kriszti szedte. A balban gyűrött doboz konyakmeggy, a táborvezetőtől kaptam. A sportszeres szekrényből vette ki, a pingpongütők mellől. Azt mondta, ne menjek üres kézzel, és vigyázzak, nincsen leragasztva. A vonaton megnéztem a dobozt, négy éve lejárt. Nem mertem kidobni.

A kövezett sétány mellett ugyanolyan piros padok vannak, mint a tábor strandján. Az egyik alatt öngyújtó. Szeretném, de nem veszem fel. Belépek a kastélyba. Szűk előtér, szemközt lépcsősor, kétoldalt folyosó. Koszossárga falak, a plafonról neonlámpa lóg. Iskola is lehetne. Nincsenek feliratok. Elbizonytalanodom, végül balra indulok. Számozott, fehér ajtók. A folyosó végén befordulok.

Öreg nő csoszog felém. Haja a válláig ér, a tövénél ősz, a homlokától lefelé vörös. Vékony hálóinget, műanyag papucsot visel. Megáll előttem. A szemembe néz, kioldja a legfelső gombját. Az arca kifejezéstelen. Kigombolja a másodikat is. Ahogy halad lefelé, úgy növekszik bennem a félelem. Mellbimbója megkeményedik, nem tudok máshova nézni. Csontos keze eltakarja a mellét, ahogy a következő gombhoz ér. Elejtem a konyakos meggyet, a bonbonok szétgurulnak a padlón. Az egyik szobából ápolónő lép ki, azonnal közeink ugrik. Átkarolja az asszonyt, szelíden elfordítja tőlem. A fülébe suttog, közben fölöltözteti. A válla fölött rám néz.

– Látogatóba jött, fiatalember?

Bólintok.

– Elkésett, hivatalosan csak délután ötig lehet. Na, mindegy, várjon egy kicsit, visszaviszem Arankát a szobájába, és jövök.

Amíg visszaér, összeszedem az édességet. Egy hiányzik.

– Alkoholos desszertet nem szabad behozni – mondja az ápolónő, és elveszi. – Kifelé visszaadom.

Megkérdezi a nevem, és hogy kihez jöttem. Egy kórteremhez vezet, elmagyarazza, hogyan találok vissza, és otthagytam. Benézek az ajtón. Egyedül van a szobában, a jobb szélső ágy melletti széken ül, az ablak felé néz. A csuklóján keskeny kötés. Egy filmben láttam, hogy hosszanti irányban kell vágni, ő keresztbe próbálkozott. Nem akarok itt lenni, este szalonnasütés lesz a táborban. Kriszti nem szereti a szalonnát, csak a zsíros kenyeret. Meg-

ígértem, hogy majd csöpögtetek a kenyérére. Kihúzó magam, a hajamba túrok. Főlelem a csokrot, kopogok az ajtófélfán. Nem fordul felém. Odamegyek hozzá, a cipőm nyikorog a zöld linóleumon. A nyakán négyzet alakú ragtapasz. Észreveszem, hogy ő is vékony hálóinget visel, lesütöm a szemem, a csuklóját bámulom.

– Szia anya.

Állok vele szemben. Ő nem beszél, én nem tudok mit mondani. Bal kezében képselaport szorongat. A zánkai strand, felismerem, a tábor második napján küldtem. Minden évben ugyanazt írom, szia, anya, jól vagyok, jó az idő, a kaja is jó, már vannak barátaim. Aztán felsorolom őket. Idén a Laci és a Balázs. Meg a Kriszti.

– Kértem, hogy ne szóljanak neked – mondja.

Bocsánatot kérek, nem tudom, miért.

– Hoztam neked virágot a táborból. – Kriszti azt mondta, ne áruljam el anyának, hogy ő szedte. Büszke lesz rám, ha azt hiszi, az én ötletem volt, virágot vinni olyan férfias.

Körülnézek, az éjjeliszekrényen két üveg ásványvíz, eldobható műanyag poharak. Az egyiket félig megtöltöm, feloldódik az aljára ragadt kávé. Beleállítom a csokrot. A virágokat rendezgetem, közben azon gondolkodom, hogyan kérdezzem meg, mi történt. Ebéd után hívott félre a táborvezető, azt mondta, anyát baleset érte, de ne aggódjak, jól van.

Anyának már a születésnapomon is volt egy balesete. Miután átadta az ajándékot, megivott egy deci vodkát az egészségemre. Azt mondta, nagyon jól áll a karóra, aztán elmagyarázta, hogy ilyenkor igazából az édesanyákat kellene ünnepelni, mert ők szenvedték végig a szülést. Hosszan beszélt, én ásítoztam, és vártam, hogy befejezze. Amikor végre abahagyta, bementem a szobámba lefeküdni. Reggel a konyhakövön találtam, véres volt a homloka. Azt mondta, elcsúszott.

– Anya, megint ittál? – kérdezem.

– Menj vissza a táborba – feleli.

Rátámaszkodik a párkányra, föláll. Alacsonyabb, mint a tábor előtt. Kicsiket lép, alig emeli a lábát. Bemegy a mosdóba, kattant a zár. Megszagolom a virágokat, nincs semmi illatuk. Csönd van, hallom az óra másodpercmutatóját. Eldöntöm, hogy öt percet várok, három után bekopogok hozzá.

– Menj vissza a táborba – ismétli az ajtó mögül. – Éld az életed, ne foglalkozz velem – mondja. Gonosz a hangja.

Kirohanok a folyosóra, szaladok a bejárat felé. Találok egy nővért, anya bezárkózott a wc-be, kiáltom, fut velem vissza. Megnyom egy gombot a mosdó melletti ágy fölött, aztán az ajtóhoz lép. Kopog, nincs válasz. Azt mondja, menjek ki a folyosóra, ott várjak. Nem megyek. Finoman átkarol, a fülemben suttog, megpróbál elindulni velem. Lerázom a karját, én nem vagyok bolond, csak látni akarom anyát. Fehér köpenyes férfi lép be, kitol a szobából, és becsukja az ajtót. Fel-alá járkálok, lötyög az óra a karomon. Pár perc múlva kijön az ápolónő, hozzám lép.

– Nincs semmi baj, édesanyád csak egyedül szeretne lenni. A doktor úr még beszélget veled, menj haza nyugodtan, vigyázzunk rá – mondja.

Kikísér a kastélyból. A felügyelőtanár a kerítés előtt dohányzik. Amikor meglát, elnyomja. Azt mondja, sikerült elérni keresztapámat, holnap érnek haza Görögországból. Nem szeretne egyedül hagyni éjszakára, aludjak náluk, a gyerekei a nagyszülőknél vannak, a felelősége főzött vacsorát. Megkérdezem, nem megyünk-e vissza a táborba, azt mondja, az utolsó estére nincs értelme, úgymint későn érnének oda. De hát, a tábortűz, kezdem, de elhallgatok. Úgymint későn érnének oda.

Feszésre húzom csuklómon a szíjat. Kezemet ökölbe szorítom, alkaral a kerítés oszlopára csapok. Az óra üvegének morzsái a járdára peregnek. ■ ■ ■

Marcival nem lesz baj

Marci lassan megnyugszik, abbahagyja a sírást. Fészkelődik, próbál kibújni. Megremegek, ahogy átjár a hideg, de nem engedek, határozottan tartom a kezét a csap alatt. A nyitott ablakon behallatszik a toronyóra ütése, háromnegyed három. El fogok kélni. Édesapa szegény megérti, tudom, de mi lesz a tűzzel? Ösztönösen rándul a lábam, rohannék, de erőt veszek magamon. El kell látnom a gyereket. Csak néhány perc. Marci nyüszög, elfogy a türelmem. Szárazra törlöm a tenyerét, körömvirágkrémet kenek rá, átkötöm gézzel. A tűz nem játék, mondom neki. Nem tudok a szemébe nézni, biztos vagyok benne, meglátta, hogy miután meggyújtottam a gyertyát, a láng fölé tartottam a tenyerem. Megpusztilom az ujjait, átviszem a nappaliba. Elmegyek apukámhoz, mondom, nemsoká jövök, addig apa vigyáz rád.

Szaladok. A verandán fölkapom a kosarat, a biciklit kitolom az utcára. Az első sarkon meg kell állnom. Villanypóznának támaszkodom, előntenek a könnyek. Marci, Marcika, édes Istenem. Az első égési sebe. Végre! Édesapa is boldog lesz, ha elmesélem.

Összeszedem magam, tekerek tovább. Alig tíz percet késem. Kata a kerítésnél áll, a kert túlsó végén lobogó tüzet nézi. Felém fordul. Bocsáss meg, kezdem, de megállít. Természetes, Évikém, mondja halkán. Megsimogatja a karom, és elindul.

Letámasztom a biciklit, óvatosan hajtom be magam mögött a kiskaput. Párat lépek a keskeny ösvényen, hangosan köszönök, szervusz, édesapa, és azonnal munkához látok. Gyomlállok, gereblyézek. Egyszerre jár a kezem és a szám. Kislányként csendes voltam, de miután kollégiumba kerültem, megtanultam fecsegni. Igényelte édesanyja, amikor hazalátogattam. Beszélek a családról, édesanyáról, aki egyre nehezebben jár, munkáról és ismerősökről, elsorolom a városi híreket; otthon végiggondoltam előre, mi érdekelheti édesapát. Marci sebéről még nem szólok, hoztam neked rózsát, mondom inkább. A kertből, teszem hozzá, sosem szerette a bolti virágot. Kicsomagolom az újságpapírból, nézd, milyen szép, mutatom, rózsaszín, narancs és fehér. Magam metszettem, ahogy tanítottad. Szó szerint emlékszem, a vastag, öregebb ágakat négy-hat szemre, a fiatalabbakat kettő-háromra vágjuk vissza, rózsaszemeken tanítottál számolni. Egy szem, két szem, három. Huszonnyolc. Szökik az idő, édesapa.

Egy szál rózsát félreteszek. Kiöblítem a műanyag flakont, föltöltöm vízzel. Elrendezem benne a virágokat, és visszarakom a kövázába, édesapa fényképe mellé. Mécsest veszek elő. Az első kettő már kialudt, a harmadik is csak pislákol. Az anyém lesz az ötödik a sorban. Meggyújtom, és elstutogom a szokásos imát, bocsáss meg tévedését a tűz, melegítse lelkét a mennyországban. Tenyerem a láng fölé tartom. Összeszorított foggal tűröm, ahogy éget, a tűz nem játék, de megnyugtat a fájdalom. Ha fáj, meleg. Marcinak is fáj, nem lesz baj vele.

Kezem a márványlapra teszem, ujjammal átrajzolom a fekete betűket. Vargha Márton, tűzoltó hadnagy, élt 34 évet. Hideg a kő, mint édesapa homloka azon a júniusi délutánon.

A gereblyével visszalökdösök néhány üszkös fadarabot a tűzbe. Magasak a lángok, Kata nem sokkal azelőtt dobhatta rá a friss fahasábokat, hogy megérkeztem. Leülök a padra. Ma délután Marci a gyertyaláng fölé tartotta a kezét, ahogy én szoktam, mesélem, közben édesapa fényképét nézem. Az arca szigorú, mint akkor este, huszonnyolc éve, az ötödikes évzáró után. A varázsló egyetlen előadást tartott a városban, a színházat bérelte ki, tele volt a nézőtér. Izgatottan forgolódtam, ismerősöket kerestem. Integtem a matek-

tanárnőnek, a parancsnok úrnak, néhány osztálytársamnak és tűzoltógyereknek. A doktor bácsi nem vett észre. Büszke voltam, hogy ott lehetek, pörgős szoknyás, kopogós cipős kislány a szüleim között az első sorban; színjeles bizonyítványomért jutalmul elvittek megnézni a csodát. Illúzió, hipnózis; borzongató idegen szavak. Édesapa mindentudó mosollyal figyelte a műsort, nevetett, ha fölsóhajtottam, vagy ha félelmemben megszorítottam a kezét. Meleg volt a tenyere.

A szünet alatt sós perecet és málnaszörpöt kaptam. Teli szájjal faggattam szüleimet, mit hogyan csinált a varázsló.

A második felvonáshoz átrendezték a színpadot. Baloldalra fekete asztalka került gyertyatartóval, középre két szék egymással szemben, közéjük sámlia. A varázsló meghajolt, végignézett a közönségen, majd azt mondta, a következő számhoz egy bátor önként jelentkezőre van szüksége. A legcsinosabb lányt választotta. Lehajolt, kinyújtotta a kezét, fölsegítette a lépcsőn. Megkérdezte a nevét, aztán felénk fordult. Hölgyeim és uraim, mondta, Zsuzsika hamarosan bebizonyítja önöknek, hogy az emberi elme számára nem létezik lehetetlen. Megfogta a lány vállát, a szemébe nézett, és hosszan suttogott neki. Azután hangosan utasította, hogy feküdjön föl a székekre. Tested erős és szilárd, mint a vas, mondta neki, aztán felváltva egyre hátrébb húzta a két széket. Mikor már csak Zsuzsi tarkója és sarka támaszkodott az ülőkéken, a varázsló fölállt a sámlira, és onnan a lány hasára lépett. Zsuzsi egyenesen, mozdulatlanul tartotta magát, arca kifejezéstelen volt. A hátsó sorokban valaki köhintett. A varázsló leszállt, fölsegítette a lányt. Kitört a taps, a nézők összesúgtak. A varázsló az asztalhoz vezette Zsuzsit. Ahogy megszólalt, azonnal elcsendesült a közönség.

A minket körülvevő világot négy őselem alkotja, mondta. A tűz, a víz, a föld és a levegő. A világon minden ebből a négy alkotóelemből áll. És látszólag mindannyian ki vagyunk szolgáltatva nekik, de ismétlem, az elme számára nem létezik lehetetlen. Az elemek legyőzhetőek!, kiáltotta, és meggyújtotta a gyertyát. A tűznek nincs ereje fölötted, mondta Zsuzsinak, és megparancsolta neki, hogy tartsa a láng fölé a kezét. Édesapa előredőlt, fölemelkedett az ülésről, arca szigorú lett. A tűz nem játék, morogta. Közelebb, hangzott a varázsló parancsa. Újra, és újra. Zsuzsi keze már szinte beleért a lángba, édesapa a színpad szélét fogta, amikor a varázsló elfújta a gyertyát és csettintett. Zsuzsi értetlenül forgolódott. Mi történt, kérdezte, mintha mély álomból ébredt volna. Végigvonultak az első sor előtt, mindnyájunknak megmutatták a lány tenyerét. Sértetlen volt, és jéghideg. Fázott a kezem, amelyikkel hozzáérttem, a combom alá csúsztattam melegegden. Édesapa nem figyelt tovább a műsorra, egész este az asztalkán álló gyertyát nézte.

Az előadás után megvártuk a többi tűzoltócsaládot. A férfiak félrehúzódtak, fojtott hangon vitatkoztak. Miután elhallgattak, a parancsnok úr sorban a szemükbe nézett. Mindannyian bólintottak. Édesapa odajött hozzánk, azt mondta, még maradniuk kell, sürgős szolgálati ügy. Elköszöntünk tőlük. Ők hatan a művészbejáró felé indultak, mi a többi anyukával és gyerekekkel hazafelé.

Másnap arra ébredtünk, hogy édesapa fát hasogat. Ujjatlan ruhába bújtam, fölvettem a papucsom, és kimentem segíteni neki. Míg a rönköket darabolta, vödörbe gyűjtöttem a gyújtósznak valót. Mikor végeztünk, tüzet rakott a bográcsozóba. Két hokedlit állított mellé, leültünk. Távolabb húztam a székem, ő közelebb ment. Előrehajolt, tenyerét a láng fölé tartotta, nevetett. Működik a varázslat, mondta. Legyőztük a tüzet!, kiáltotta és tovább nevetett. Soha nem láttam annyira boldognak. Magával ragadott az öröme, mosolyogtam, tapsoltam, átöleltem a nyakát.

Újabb hasábokat tett a tűzre. Felém fordult, arra kért, hogy hozzam ki a télikabátját. Lila volt a szája. Fölvette a kabátot, megint előrébb húzódott, bőrcipője orra megperzselődött. Megállás nélkül táplálta a lángokat, már a bajszáig értek. Hallottam, ahogy kocognak a fogai. Folyamatosan hordtuk neki a fát, de ő egyre jobban reszketett. Édesanya azt mondta, keressek valami papírt a házban, az is ad egy kis meleget. Mire visszaértem kedvenc mesekönyvemmel, a *Mindent járó malmocskával*, édesapa kihűlt. Megsimogattam a homlokát, hideg volt, mint Zsuzsi tenyere előző este a színházban. Elhagyta testét a tűz. A lángokhoz fordultam, bocsáss meg neki, suttogtam.

Édesanya mentőt hívott. Hamar kiértek, de nem tudtak segíteni. Ő a harmadik tűzoltó ma reggel, mesélték, aztán elsiettek, új riasztást kaptak. Késő estig a hokedlin kupo-

rogtam, a könyvet a mellkasomhoz szorítottam. Bocsáss meg neki, nem akart rosszat, ismételtettem. Már elhamvadt a parázs, amikor feltámadt a szél. Átfutott rajtam a hideg. Megjijedtem, reggel én is kinevettem a tüzet. Behunytam a szemem, lángokat képzeltem magam elé, ne hagyj el, ne haragudj rám, ne hagyj el, kérleltem. Előrehajoltam, hogy belemarkoljak a hamuba, másik kezemből kicsúszott a mesekönyv. A hamunak nem volt már annyi hője, hogy meggyulladjon a könyv, de a kezemet még égette. Megnyugtatót a fájdalom. Ha fáj, meleg.

A temetőben külön parcellát kerítettek el a hat tűzoltónak, a város saját halottainak tekintette őket.

Hónapokig keresték a varázslót, de nem találták meg. A parancsnok özvegye még évek múlva is odautazott, ha híret vették, hogy valahol hipnotizőr lép föl, de hiába. A szertartás is az ő ötlete volt. Az első télen, Karácsonykor, összegyűlt a hat család. A tűzhelyen forralt bor főtt, amikor nem volt senki a konyhában, odalopakodtam. Nem tudtam, hogy a kamrában van, meghallotta, hogy arra kértem a tüzet, bocsásson meg édesapának. Megsimogatta a fejem, és bevitt a szobába. Elmesélte a többi felnőttnek, mit hallott, és azt mondta, szép megemlékezés lenne, ha a férfiak tiszteletére minden évben, a haláluk évfordulóján emléktüzet gyújtanánk a síroknál. Megegyeztek benne, hogy a családok kétóránként váltják majd egymást, őrzik és táplálják a lángokat, és mindannyian elmondják az imát. Nekünk a késő délutáni órák jutottak, Katáké után, háromtól ötig.

Marci kétéves volt, amikor édesanyám neki adta a *Mindent járó malmocskát*. Kimentette a hamuból, megőrizte leendő unokájának. Remegő kézzel érintettem meg a fekete foltokkal pöttyözött borítót, ez a könyv a tűzé, nem a gyereket illeti. Képtelen voltam elégetni, Marcika minden este abból a könyvből kért mesét.

Marci érzi a tűz melegét, nem lesz baj vele, fejezem be a délutáni baleset történetét. Megkönnyebbülök, tudom, édesapa is örül. Az órára nézek, néhány percem maradt csak. Berci vált majd, a parancsnok unokája. Ő az utolsó, minden évben ő oltja el a tüzet.

Összehajtom az újságpapírt, berakom a kosaramba, mellé dobom a gyufát. Megsimogatom a fényképet, elköszönök édesapától. Végiglátogatom a többieket, sorban, rendfokozat szerint. Fillér Pali tűzoltó örvezető, Pauk Áron tűzoltó tizedes, Mauthner Ferenc tűzoltó őrmester. Kata férjénél, Koroknai Péter tűzoltó zászlósnál megállok, a félretett rózsát a virágtartójába teszem, köszönöm Katádnak, hogy megvárt. Az utolsó sír Vincze György tűzoltó parancsnok úré. Öt mécses, öt ima, édesapával együtt összesen hat.

A tűzrakáshoz megyek, alacsonyak a lángok, rádobok néhány vastagabb ágat. Elismétlem az imánkat, bocsássa meg tévedésüket a tűz, melegítse lelküket a mennyországban. Arra gondolok, vajon édesapa fázik-e odafenn, kiráz a hideg. A tűz nem játék, suttogom, és előrehajolok. ■ ■ ■

■ **Margetin István** (Budapest, 1979): prózaíró, a TeátRoom lakásszínház társalapítója és irodalmi vezetője, a SzövegTest társulat tagja. Jelenleg első kötetén dolgozik.